

Сергій Куницький

студент гр. Фвнм-11

Вінницький навчально-науковий інститут економіки
Західноукраїнського національного університету, м. Вінниця

Науковий керівник: к.е.н., доцент Надія Головай

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

Державний фінансовий контроль виступає однією з найважливіших функцій реалізації фінансової політики і на основі використання сукупності своїх інструментів забезпечує належний процес формування та ефективного використання фінансових ресурсів держави з метою досягнення поставлених цілей у сфері державного управління фінансами.

Необхідно відмітити, що саме на належній організації державного фінансового контролю базується соціально-економічне благополуччя суспільства. В сучасній парадигмі державний фінансовий контроль відіграє вирішальне значення в усіх сферах суспільного відтворення. Водночас, саме державний фінансовий контроль є обов'язковою умовою ефективного функціонування фінансової системи України та головною функцією її управління.

Сутність і організаційно-методичні аспекти функціонування державного фінансового контролю висвітлено в роботах М. Білухи, Л. Гуцаленко, А. Крисоватого, Н. Здирко [2], В. Піхоцького [3], Г. Погріщук [4] та інших провідних науковців.

Державний фінансовий контроль забезпечує можливість всебічного спостереження за напрямками управління державною власністю, що позитивно впливає на досягнення належного рівня фінансової самодостатності окремих галузей економіки, об'єктивного оцінювання збалансованості бюджетів, забезпечення захищеності фінансових інтересів суспільства країни. Отже, можемо дійти висновку, що належна організація державного фінансового контролю є першочерговим завданням фінансової політики держави і, відповідно, сприятиме покращенню ефективності управління державними ресурсами та гарантованому стратегічному розвитку економічних відносин.

Зокрема, державний фінансовий контроль, охоплює такі важливі для держави сфери як оборонний комплекс, агропромисловий комплекс, паливно-енергетичний сектор, інфраструктура і транспорт, житлово-комунальне господарство, освіта і наука, охорона здоров'я, соціальний захист населення та інші. Отже, планування та реалізація відповідних заходів державного фінансового контролю має визначатися з врахуванням їх соціально-економічної актуальності, величини обсягів фінансування та враховувати можливість потенційних ризиків незаконних, нецільових витрат та фінансових зловживань [4].

Аналіз сучасної парадигми функціонування системи державного

фінансового контролю показав наявність недоліків у структурі та процесах даного інституту. Так, Н. Здирко та О. Шевчук, до основних недоліків у розвитку системи державного фінансового контролю в Україні відносять: 1) недостатність чисельності підрозділів контролю у Державній аудиторській службі, а також незабезпечення організаційної та функціональної незалежності таких підрозділів; 2) недосконалість внутрішньої та зовнішньої методологічної бази з питань проведення державного фінансового контролю; 3) недоліки в частині повноти аудиторських дій, якості документування проведених перевірок та обґрунтованості висновків за їх результатами; 4) відсутність належної нормативно-правової бази в частині здійснення ДФК [2].

Вищезазначене обумовлює важливість постійного удосконалення системи державного фінансового контролю в Україні. Зокрема, у роботі Г. Погрішук та Н. Головай відмічено, що «на сьогодні існує невідкладна необхідність удосконалення організації державного фінансового контролю з огляду на об'єктивну потребу побудови стійкої противаги існуючим загрозам у фінансовій системі, що в свою чергу має створити ряд передумов до зменшення кількості й обсягів бюджетно-фінансових зловживань; покращення рівня фінансової дисципліни та зменшення нецільових витрат; забезпечення вчасного і повного надходження до бюджету податків, зборів та обов'язкових платежів; удосконалення законодавчих норм та посилення відповідальності учасників бюджетного процесу» [4].

В. Піхоцький реформування системи державного фінансового контролю вбачає через реалізацію таких дій: «формування єдиних концептуальних засад організації державного фінансового контролю, виходячи з сучасних умов розвитку економіки України; створення єдиного правового поля розвитку системи державного фінансового контролю та законодавчого закріплення за його суб'єктами контрольних функцій; формування нових і удосконалення діючих процедур державного фінансового контролю; удосконалення методик державного фінансового контролю; оптимізація організаційних структур державного фінансового контролю; удосконалення кадрового забезпечення системи державного фінансового контролю, створення сучасної науково-дослідної і навчальної бази за міжнародними зразками; створення адекватної сучасним умовам інформаційно-комунікаційної інфраструктури; покращення матеріально-технічного і фінансового забезпечення функціонування системи державного фінансового контролю» [3].

Отже, можемо дійти висновку, що функціонуюча система державного фінансового контролю в Україні характеризується рядом недоліків та проблем, які суттєво зменшують її неефективність, сприяють зростанню необґрунтованих витрат на її функціонування та роблять дану систему непрозорою. Зазначене має негативний вплив на рівень довіри населення до влади, а також гальмує розвиток в Україні фінансово-бюджетних відносин.

Вирішення нагальних проблем та подолання основних недоліків організації та функціонування системи державного фінансового контролю в Україні можливо досягнути через послідовну реалізацію комплексу заходів, що

спрямовані на формування моделі державного фінансового контролю, яка б відповідала потребам сучасних соціально-економічних відносин в країні.

Список використаних джерел

1. Державна аудиторська служба України: офіційний сайт. URL: <http://www.dkrs.gov.ua> (дата звернення: 14.04.2023).
2. Здирко Н. Г., Шевчук О. Д. Державний фінансовий контроль в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. № 5 (33). С. 7-24.
3. Піхоцький В. Функціонування системи державного фінансового контролю та її удосконалення. *Демократичне врядування*. 2012. Вип. 10. URL: <http://www.lvivacademy.com/visnik10/fail/Pikhotskyj.pdf> (дата звернення: 14.04.2023).
4. Погріщук Г. Б., Головай Н. М. Сучасні проблеми та перспективи розвитку державного фінансового контролю в Україні. *Економіка та суспільство*. 2022. № 46. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-61> (дата звернення: 15.04.2023).